

YTTRANDE

2006-02-06

Länsrätten i Stockholms län
Box 17106
104 62 STOCKHOLM

Mål nr 2429-06, rotel 551, Custodia Credit AB ./ Insättningsgarantinämnden

Med anledning av att länsrätten i underrättelse den 3 februari 2006 gett Insättningsgarantinämnden möjlighet att yttra sig i rubricerat mål får nämnden härmed anföra följande.

Som Insättningsgarantinämnden har konstaterat i sitt brevsvaret till klaganden har nämnden inga lagliga förutsättningar att lämna bindande förhandsbesked i lagtolkningsfrågor.

Enligt 2 och 3 §§ lagen (1995:1571) om insättningsgaranti omfattar garantin *nominellt bestämda tillgodohavanden som är tillgängliga för insättaren med kort varsel*. Lagtexten anger inte närmare vad som därmed avses. Enligt 11 § samma lag är institut som tar emot insättningar skyldiga att informera den som har gjort eller avser att göra en insättning bl.a. om den omfattas av insättningsgarantin eller inte. Den yttersta konsekvensen av att åsidosätta informationsplikten kan bli att marknadsstörningsavgift påförs enligt marknadsföringslagen (1995:450) eller att verksamhetstillståndet återkallas.

För att instituten ska kunna fullgöra sin informationsplikt och korrekt ange vilka insättningar som omfattas av garantin är det inte ovanligt att nämnden tillfrågas i olika tillämpningsfrågor. Detsamma gäller i fråga om det underlag instituten redovisar inför uttaget av den årliga avgiften till insättningsgarantin, som grundas på hur stora de garanterade insättningarna är vid en given tidpunkt (12 §). Därtill kommer att nämnden redovisar sina bedömningar för allmänheten som löpande kontaktar nämnden för att få svar på sina frågor om vilka insättningar som omfattas av garantin. Det skulle få allvarliga konsekvenser för nämndens verksamhet om sådan vägledning i olika tillämpningsfrågor skulle bedömas som kompetensöverskridande.

Enligt ordalydelsen i 23 § lagen om insättningsgaranti räcker det med att ett beslut har *meddelats*, dvs. gjorts offentligt genom att meddelas muntligen eller genom att skickas per post. Ordalydelsen i denna bestämmelse innebär således att ett återkallelsebeslut inte behöver ha vunnit laga kraft för att insättningsgarantin ska upphöra att gälla.

Enligt nämndens uppfattning är det tydligt vad den aktuella bestämmelsens ordalydelse innebär. Därför saknas det anledning att grunda tolkningen på andra omständigheter än ordalydelsen. Såsom ovan framhållits innebär ordalydelsen att det är tillräckligt att ett beslut om återkallelse har meddelats för att garantin ska upphöra att gälla. Beslutet behöver således inte ha vunnit laga kraft.

Den omständigheten att bestämmelsen i 28 § lagen (1999:158) om investerarskydd innehåller en annan formulering av förutsättningarna för att skyddet ska upphöra saknar betydelse för hur bestämmelsen i 23 § lagen om insättningsgaranti ska tolkas. Formuleringen av en bestämmelse i en viss lag (lagen om investerarskydd) kan nämligen inte läggas till grund för hur en bestämmelse i en annan lag (lagen om insättningsgaranti) ska tolkas. Visserligen är investerarskyddet också en statlig garanti som administreras av Insättningsgarantinämnden, men investerarskyddet är i väsentliga hänseenden annorlunda utformat än insättningsgarantin. Eftersom klaganden åberopar förarbetena till lagen om investerarskydd vill nämnden peka på att i samma förarbetes författningskommentar till 28 § används uttrycket *när beslutet meddelades*.

Härtill kommer att en tolkning av den aktuella bestämmelsen i lagen om insättningsgaranti på det sätt som bolaget gör gällande ger möjlighet till ett kringgående av begränsningarna av garantisystemet på ett sätt som knappast kan ha varit lagstiftarens avsikt.

Som tidigare angetts omfattar insättningsgarantin nominellt bestämda tillgodohavanden som är tillgängliga för insättaren med kort varsel. Nämnden har tidigare tolkat begreppet *kort varsel* på det sättet att ett konto inte får ha en uppsägningstid som överstiger en månad. Om uppsägningstiden är längre än en månad men kunden ändå har rätt att inom en månad ta ut medlen mot en uttagsavgift, omfattas dock kontot som regel också av garantin.

Bolaget erbjuder sina kunder både bundet och obundet sparande. Vid bundet sparande innebär villkoren, såsom nämnden har uppfattat dem, att sparandet är bundet för längre tid än en månad och att kunden kan ta ut medlen i förtid endast efter särskild prövning av bolaget. Det bundna sparandet hos bolaget är enligt nämndens bedömning således inte ovillkorligen tillgängligt med kort varsel mot en uttagsavgift och omfattas därmed inte av insättningsgarantin, vilket också är den information som bolaget har lämnat till sina kunder.

Om insättningsgarantin, såsom bolaget hävdar, trots Finansinspektionens återkallelse av bolagets tillstånd skulle fortsätta att gälla intill dess att återkallelsebeslutet vinner laga kraft, finns det en avsevärd risk för att bolaget på begäran av kunder omvandlar bundet sparande till obundet sparande som därmed omfattas av garantin. Eftersom bolagets bundna sparande har stor omfattning skulle detta kunna leda till en avsevärd ökning av den sparvolym som omfattas av insättningsgarantin. Det kan knappast ha varit lagstiftarens avsikt att ett finansiellt institut, som till följd av misskötsamhet har fått sitt verksamhetstillstånd återkallat av Finansinspektion, efter återkallelsen, även om den inte får verkställas, genom omvandling av bundet sparande till obundet ska kunna kringgå den av lagstiftaren föreskrivna inskränkningen av garantins omfattning till medel som är tillgängliga med kort varsel. Det är inte osannolikt att denna problematik kan

aktualiseras i fler fall i framtiden om länsrätten anser att garantin ska omfatta nya insättningar i Custodia Credit AB (bolaget) under tiden till dess frågan om tillståndet slutligt avgjorts.

Motsvarande problem med risk för kringgående, som nyss har beskrivits avseende bestämmelsen i 23 § lagen om insättningsgaranti, finns inte i fråga om bestämmelsen i 28 § lagen om investerarskydd, som skyddar finansiella instrument. Den stora skillnaden mellan insättningsgarantin och investerarskyddet i detta avseende är att insättningsgarantin omfattar medel som får användas av bolaget i den löpande verksamheten. Dessa medel skulle riskera att förloras om bolaget går i konkurs, om insättningsgarantin inte fanns. Investerarskyddet avser däremot tillgångar och medel som hålls avskilda från bolaget och som därför normalt inte kommer att dras in i konkursen. Dessa tillgångar och medel riskeras bara om bolaget går i konkurs och det visar sig att de genom administrativt slarv eller brottslighet inte längre finns tillgängliga för kunderna. Först då kan det bli aktuellt med ersättning från investerarskyddet. Vad som angetts talar för att det inte finns anledning att tolka innebörden av bestämmelsen i 23 § lagen om insättningsgaranti med utgångspunkt från bestämmelsen i 28 § lagen om investerarskydd.

Yttrandet har beslutats av Insättningsgarantinämnden. Ledamoten Mikael Odenberg har anmält avvikande mening, se bilaga.

På Insättningsgarantinämndens vägar

Claes Norgren
Ordförande

Per Swahn
Kanslichef